

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

3. Ex ipsa hæreticorum confessione, & patribus, qui Tridentino adfuêre, de
eove maiori cum laude scripserunt, conuenientia Thomistarum cum illis,
nec non argumentis aliis expenditur.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

Thomistæ vocibus, *moventes*, & *excitantes*, admittunt. Sed ne vocibus quidem Thomistis defuit Caluinus. Nam 2. institut. c. 3. lect. 9. ait. *Hinc itaque in modum, & inchoat, & perficit dominus bonum opus in nobis: ut illius sit, quod in eius studium inelinetur; quod ad eius secundum conatum incitatur, & mouetur voluntas*: An non incitari, excitari, etiam vehementius, significat? Inferius autem ne syllaba una voluit à Thomistis discrepare. *Bisariam Deus in electis suis operatur: intus per spiritum, extra per verbum spiritum mentes illuminando corda in iustitia amorem, cultumque formando novam eos creaturam facit: verbo ad eandem renovationem expetendum, quarendam, assequendam excitat. Veroque manus sue efficaciam pro dispensationis sue modo exercit.* Et Tullius Caluinista veteranus, qui obinde Sanctum Dei Caluinum appellat, apud nostrum Franciscum Annatum in defensione scientiæ mediæ d. 1. ita scribit lib. 2. contra illum cap. 6. pag. 363. *Rursus diximus auxilium efficax (& quod idem est præfinitio) cuius negatione definitur peccati permisso, esse prædeterminationem physicam, non moralem, licet cum morali excitatione coniunctam.* Secundo ex eodem Lemos ait Ioann. à S. Thom. pag. 693. Caluinum præfinitionibus, & auxiliis suis efficacibus negasse auxilium sufficiens. Sed & hoc ex Thomistis præfinitionibus, & auxiliis inferri inferius ostendimus. Denique eadem pag. 693. aliam differentiam assignat, & commentitia illa historia & apocrypha Romanorum congregationum comprobatur. Ait enim Congregatio 38. Eminentiſſi Cardinali Perronio obicienti dominicis Caluinistam Magistrum Lemos simplicis erroris Caluini propositione hac ad silentium vsque fecisse satis.

16. Verba autem sunt. *Illuſtriſſime Domine ego dicam omnia, quæ Caluinus dixit in hac materia de Adam enim ante peccatum dixit habuisse libertatem; nec Deum decreuisse quid acturus esset. Verum propositio hæc simplicissima est, non tamen vera. Simplicissima quia pro eodem vsurpat habuisse tunc Adamum libertatem, atque eius actiones non esse à Deo decretas: quod solum contendimus, facerique proinde, nonnisi ex animi ingenuitate Thomistæ potest. Inde enim euident est actionem esse à Deo decretam, ac liberam non esse, idem profus esse. Tum etiam: quia, candidioris adhuc, animi est credere adeo falsâ relatione hominis, qui ea monstraret se Caluinum non ex scriptis, sed ex nomine, ac ex inscriptione, ut summum nosset, Cardinalem in eis erroribus, & libris veratissimum ad silentium vsque decipi potuisse, qui frequentibus disparationibus Caluinistas vexauerat. Sed eius propositionis falsitas conſtat ex Caluino 3. Institut. c. 21. & 22. ubi negat vllam reprobationis causam ex parte hominum reperiri esse, reperiri posse; sed solum esse beneplacitum Dei: cum autem ob originale reprobentur plures, quod ex Adami peccato trahitur, & contrahitur, si hoc ex Dei decreto non fuit, sed ex Adami libertate, quæ nostra etiam moraliter fuit, iam ex parte hominum reprobationis causa daretur, neque vnica esset Dei decretum, ac beneplacitum, capite xcro 23. sect. 5. & 6. non solum generali regula, sed speciatim de Adami peccato ex Dei præfinitione sæpe ait, frustra (cum Laurentio Valla inquit) de præfinitia lis mouetur (an necessitatem præfinitis imponat?) [Vbi constat ordinatione potius, & nura omnia contineri: inficiari ergo non poterit, quin præfinit dominum, quem exitum esset habiturus homo, antequam illum conderet; Et ideo præfinit, quia decreto suo ordinavit.] Inferiuscule. [Nec absurdum videri debet, quod dico. Deum non modo primi hominis casum, & in eo posterorum ruinam præuidisse: sed arbitrio suo dispensasse.] Ac de Papistis lect. 7. (Disertis verbis hoc extare negat decretum fuisse à Deo, ut sua defensione periret Adam.) &c. [Decretum quidem horribile: fateor, inficiari tamen nemo poterit, quin præfinit Deus, quem exitum esset habiturus homo, antequam ipsum conderet: & ideo præfinit, quia decreto suo sic ordinat.] Si ergo vtrarumque præfinitionis doctrina, solutionesque omnes communes vtriusque omnino sunt: non apparet qui fieri possit Caluini præfinitiones, & similium damnatas in Tridentino fuisse; Thomisticas vero esse nihilominus indennes: & quamvis piis, adeo Catholicis, doctisque Patribus, aliquid à Caluinismo valde diuersum*

conceptum esse conſider: quid illud sit cum ab eis explicatum non sit, assequi non potui, etiam vehementer optarim.

CERTAMEN III.

Ex ipsa Hereticorum confessione, & Patribus, qui Tridentino adfuerunt, de eorum maiori cum laude scripserunt, conuenientia Thomistarum cum illis, nec non argumentis aliis expenditur.

I. Ad idem faciunt argumentum querula etiam de Annotis Caluinistarum confessio: quod scilicet, cum nihil ipsi amplius, quam Thomistæ in re hæc de præfinitionibus, & prædeterminationibus Dei ergo humanas actiones doceant, eos tamen non autem Thomistas hæreticos appellamus. Amellius Caluinista præter recitata, ex ipso cert. 1. num. 12. hæc etiam habet illo t. 4. Bellarmini enervati lib. 2. cap. 2. num. 5. apud doctum, & acutum Petrum à S. Iosepho Cisterciensem Monachum de præfinitionibus Caluinianis. [Nunquam ne hoc legit Bellarminus, nisi in Zuinglio & Caluino Aluarez inter alios d. 22. num. 7. Deus,] inquit, æterno suo decreto, & efficaci voluntate prædeterminat omnes actus nostros in particulari ante eorum præfinitionem, & independentem ab omni scientia media liberæ cooperationis futuræ.] Et iterum: [sensum nostrorum non est alius, quam, qui à Thomistis approbatur. Hominis voluntas est quodammodo Dei instrumentum. Non purum & merum, sed liberum.] Aluarez d. 68. num. 5. Theophilus Brachius Caluinista, vulgo Milleretius lib. inscripto, *Christiana paces inter Catholicos, & Evangelicos* (Caluinistas) instituenda consilium. De prædeterminatione & donis, seu gratia Dei agens nosstram, & Thomisticam his de rebus sententias sic refert, [Singularem, nec eam communem gratiæ vim apud eos, qui conuertuntur à Deo, adhibent adstruunt nonnulli ex Catholicis (Thomistæ) cum Evangelicorum pterisque; qui ab Ecclesiâ Romanâ defensionem passi sunt: quamquam hæc quidem in parte Scis Romanæ sententia præſtat, necdum immutata, B. Augusti definitiones amplectens, singularis gratiæ defensionem retinere videatur. Communem vero, pariterque gratiam] (enervatine, seu quoad eius intrinsecum) [cum itis communem apud quos dispar interduum sequitur euentus, contendunt plerique omnes Catholicos, & Evangelicorum iam non pauci: partim ex iis, qui in Germania Lutherum Magistrum deferentes] (Mosles vocati) [ad communem Catholicorum sententiam redierunt: partim ex iis, qui in Belgio Arminium doctorem secuti Remonstrantes] (seu Arminiani) [dicti eidem sententiæ adimplantur: eamque tuentur mordicus. Unde sit, ut inter Catholicos] (quavis in cæteris, ut plurimum, consentientes) maneat acerrimæ pugnæ; inter eos qui D. Thomam Magistrum sequi se profitentur; & inter eos, qui vulgarem scholæ sententiam amplectuntur; in quibus hinc Protestantium, & Iesuitarum; illinc Dominiani, & Oratorij Presbyteri familiam ducunt.] Et opus, cui ritulus. *Medium Christiana pacis*. Gallice impresso Latina hæc per nostrum Franciscum Annatum d. 4. cap. 4. §. 1. cum eum dixisset delenda è Tridentino, per voluntariam receptionem gratiæ, & donorum. Et illa, iuxta cuiusque dispositionem, & cooperationem: narrassetque diſidia Thomistarum, & Iesuitarum ait; [Concilium veras causas iustificationis (quod Thomistæ requirebant) assignasse. Et quod fauer posterioribus, conclusiones reliquerit, quæ referuntur ad eorum sensum, qui boni causam inter gratiam, & voluntatem liberam diuidunt; eoque sensu verba voluntariæ receptionis, & dispositionis, & cooperationis recipiunt.] Ij vero Iesuite sunt. Addit: [Præfinitas S. Augustini definitiones aientis, diuinæ gratiæ vim in nobis operans]

zari, non ut agamus, si velimus, sed, ut velimus, atque adeo facere, ut faciamus, collere quidquid est veni, & zizaniorum in ea loquendi forma, quæ dispositionem propriam, & cooperationem significat. Tandem ait. [Ad anathematismos, quod attinet: certe, si Tridentini Patres præcisè definiissent: causam iustitiae, quæ in nobis est: & quæ de gratia tenenda sententia præscripsissent iuxta interpretationem Augustini (suam pro præfinitionibus) editi super hac doctrina, Canones, quibus eorum anathematismi continentur, aliis essent verbi concepti.

2. His porro verbis non solum Thomistarum cum Calvinista hoc, & sociis in doctrina præfinitionum diuinarum de humanis actionibus ostenditur convenientia, ut æquè utroque Tridentini, & definitionibus adversari, & tangi anathematismis confiteri; sed huius etiam (quæ maximi oppositum referebat) sententia, canones, & anathematismos contra præfinitores, & pro nobis editos à Tridentino fuisse. De sua vero cum Thomistis concordia audiendus etiam est Tuilius Calvinista. Præfat. operis contra scientiam mediam egregio Theologo Francicano, Francisco à sancta Clara, Obicienti Caiuistis, & punitis, quod prædicatorum hæresim excitarunt respondet. *An non etiam vestri Dominicans; quippe quibus solenne est Iesuitis vestris etiam hoc nomine Calvinismum exprobrare.* Eius operis lib. 1. digress. 3. pag. 98. Calviniana sua doctrina explicata ait. *Sed facie discepto, quam minime faciat ad Penni palatum ista philosophia. Multo melius conquire poterunt istam doctrinam Dominicans: quam cum suis Iesuitis, quorum spiritum totus spirat. Nouariensis, &c. lib. 2. cap. 3. pag. 444. inter ea hoc nos recitat, quod non modo Protestantes huic commento (Scientia med. & consecratorum) resistant; sed uniuersa, ni fallor (fallitur vero, ut ista ostendat) familia Dominicanorum, hoc est Thomistarum omnium, cap. 4. pag. 451. istum tamen modum efficacie (præfinitionum, auxiliorumque ab intrinseco) impossibile esse crepant Iesuitæ, & libertati contrariari, & in aduersum crepant Dominicani. Accedunt libri toti de sua cum dominicanis, quo ad præfinitiones, & præmotiones Dei ab intrinseco efficacies convenientia, quos intra recitandis Dominicanis Campanella commemorat. Adde ex ipso relata cert. 2. num. 12. & hæc recitandis Dominicanis Campanella quest. 5. vehementer dolet eam iniuriam à Dominicanis Angelico præcepto præfinitiones, & prædeterminationes de se se efficacies tribuentibus irrogari, quia in eo illum faciunt Calvinum socium, & omnino concordem, Bellicensis Episcopus opulc. *de accessu protestantium ad Ecclesiam Romanam*, Nuper gillo idiomate Parisiis cuso, relatis de scientia media, & prædeterminationis, ac efficacie gratiæ opinionibus aduersus hæc latina per nostrum Franc. Anatum supra d. 4. cap. 4. §. 2. subdit. *Protestantes libenter adingere illi parti Romanorum, in qua sunt Thomistæ, sed in eo diuerse: quod erroris in fide partem aliam accensent: quod illi ipsi Romani, quos sequuntur, non faciunt: quod utramque sententiam probabilius putant, donec aliud statum sit ab Ecclesia.* Quæ omnia fidem conciliant dictis Eminentissimi Cardinalis Iacobi David Petronij, qui teste Eugenio Phyladelpho excipit. scholastica tripartita in appendice ad Canevanum §. 4. extremum pag. 338. Theophilo Raynaudo p. 1. nouæ explicationis libertatis num. 12. §. Secunda causa admittitur, cum vanis rumoribus apud vulgus à Thomistis tactum videret Clementem VIII. velle præfinitiones, & auxilia sua ab intrinseco efficacia definire, hanc, desinere, curaturum se, ut Germania, Galliaque scilicet decreto illius subscriberent. Hoc autem Petroni, de vtrouque concordia iudicium constans fuisse testantur etiam est Illustri. Dom. Habert. Episcopus. Car. Caluici est, & alium inscriptum Gallia purpurata, quod tamen. Aliorum doctorum de eadem in re præfinit Thomistarum cum Calvinistis convenientia præferam iudicia meretur: nunc enim ad aliud eius convenientiæ argumentum pergo.*

3. Illud autem est eorum hæreticorum in Thomistis, eorumque doctrinam amoris in istos vero, no-

stramque sententiam, & eius sequaces odium, & dictetia. Petrus Molinæus in suo anatome Arminianismi, seu partis Calvinistarum, qui cum Arminio à suo Calvinio, quoad præfinitionem, & auxiliorum intrinsecam efficaciam, defecerunt, ubi hos cum Catholicis hæc in re confutans cap. 37. num. 3. *Qui (Pontificij) Pelagianismum interpollant, sicuti Arminiani Papium.* Catholicorum non præfinitorum, neque efficacia de se auxilia admittentium, Pontificis Romani doctrinam, & Papium Calvinismo aduersum appellat, eamque Pelagianismi inculcat. Rursus num. 12. *Novatores (Arminiani) ex Iesuitarum læcunia haurisse, nescio quas, voces resiliabilis, & irresistibilis, quibus ingenia implicat.* Tuilius etiam Calvinista de Gabriele Pennoto ob editum propugnaculum humane libertatis beneficio scientiæ mediæ, & voluntatis, atque auxiliorum Dei non de se efficaciam ait cap. 27. pag. 165. *Roma degrebat tanquam Procurator generalis ordinis sui (Canonicorum, Regularium, Augustini) & qui, vel in umbra deit iniquitatis (ita Sedem Apostolicam nominat) mirandum non est, si de mysterio illo (iniquitatis) capiat aliquid vocat autem, cap. 28. pag. 185. Pontificem. Antichristum qui est mysterium iniquitatis, c. 30. pag. 202. (Neque mirum, cur sub umbra degit, si ab eius ingenio non nihil hauriat.)* Scientiam scilicet mediam c. 25. miratur [res occidentis Ecclesiasticas bene, Calvinismo, constitutas posse de nouo scientia media concuti, & labefactari] viget tamen hodie Pennotus inter nos, & multorum manibus versatur hoc opus eius ad humanam libertatem propagandam, vel inuita gratia, delinatum. De Soatio vero scientiæ mediæ semina in metaphysicis iacente ait lib. 2. digress. 1. pag. 282. [Quam me mileret fortis Christianæ! dum non nisi talibus informatioribus vti, præsertim in studiis metaphysicis academicis nostrorum alumni ad ardua rerum, qua lumine naturali progressus pateat aspirare se posse sperant! Operæpretium factum angur, quisquis metaphysicas illas disputationes Suarianas, tanquam Angiæ stabulum, Herculeo labore purgandas in se recipiat: præsertim, quæ ad veritatem Theologicam, & sacram constuprandam, & defforandam tendere comperitur.] Huius vero admirationis, & doloris causam operis pondus in eius præfatione perpendens his aperuit verbis. [Aduertunt enim aduersarij, veritatis (sue Iesuitæ, sue Arminiani) nisi doctrina ista de scientia media sacra, rectaque conseruetur, sententiam ipsorum de gratia, & libero arbitrio stare non posse; neque nostram ipsi aduersam posse labefactari; prodigata vero illa sententia de scientia futurorum, quam mediam vocant, & nostram de gratia, & libero arbitrio sententiam inconciliam per stare: & ipsorum oppositam nostræ ruere vniuerum.] Et præfationis fine ait. [Prædicatorum hæresim à semipelagianis (Iesuitas sic nominat) fuisse confectam. Calvinum autem Orthodoxiam Augustini per omnes ætates comprobata, licet à nonnullis Pontificis misere deformata, reuocasse illum, & integritati suæ nativæ restituisse.]

4. Ex his autem dictis illa doctrinæ nostræ laus negari minime potest: quod papismus, ut hi aiebant, & Pontificia sententia sit, ex qua Pontificiorum nomen sibi vendicent, quicumque illam fectentur: oppositæ vero doctores in suis ab hæreticis, non autem in Pontificis, neque eius doctrina in Papium habeatur. Secundo, non nisi eisdem quæstis à Calvinistis Patronis (nempe Augustini testimonio) fuisse, ut vidimus, intellectis efficaciam suorum auxiliorum, & præfinitionum Thomistæ hocce fundare, nostræque oppositæ sententiæ tandem, quam Calvinistæ Catholicis pelagianismi, aut semipelagianismi sitem interpretare: quæ omnia, & singula Calvinistarum, & horum hæc in re concordiam, haud leuiter suadent. Mitto in idem argumentum innumera pene alia in nos, nostræque doctrinæ sequaces eorumdem hæreticorum probra. Tuilius idem lib. 1. cap. 30. scientiam mediam decessendam hæresim appellat, & c. 33. pag. 119. negat. [Bestiam vilam esse Pennoto impuriorem, & magis irrationalem,] & digress. 5. pag. 218. esse illum ait, [capitaneum, sub quo diabolus libentia meretur.] Et si sui stupidi senex oblitus lib. 2. digress. 5. pag. 219. scientiam mediam, qua libertatem nostram

Pennotus propugnat [vocat dogma quolibet alio vertiginosius. Nullam esse sententiam magis infamem, magisque convincibilem. Neque diabolus quidem illius sententiae confortem esse. Neque Angelos malos ita obnu-
truisse;] ut sentiant nobis cum cap. 4. pag. 450. Iesu-
itas vocat [primarios satellites diaboli,] pag. 451. scien-
tiam istam mediam, quam fingunt Iesu-itas, merum po-
tius scientiae spectrum esse, quam scientiam. [Qua in re
Amesii imitatur cit. tom. 4. ubi novum commentum
Iesu-itarum illam appellat. Sed pag. eadem 451. relata
nostrorum de hac re cum Dominicis controuersia,
ait. Conferunt obuia signa signa, pares equis. Et pila
minantia pila. Sed quid dico pares Aquilas? cum, ad
Theologiam scholasticam, quod attinet, ne digni quidem
sint, qui eodem die prominentur cum Dominicis;]
Kemnitius vero libello famoso praecipua capita Theo-
logiae Iesu-icae ait. Iesu-itarum gentiorem Pelagium, eos-
que Pelagij ab inferis excitatores esse: Quia in Triden-
tino interitibiles suae praedeterminatae praedestinationes
nostrarum actionum fuerint ab eis confutatae teste Diego
de Paui loco citando infra num. 6. Scio autem Catho-
licissimis Patribus suas has à perfidis Caluinistis laudes
peius sonare, quam nobis hac eorundem dictoria, quae
in praecipuis nostris, nostraeque doctrinae laudibus repo-
nimus, inuiderique nobis à pijs, doctisque Patribus non
dubitamus: praefertim, cum ea omnia è nostrae doctrinae
cum Caluiniana aperta inimicitia; Thomistica vero
cum illa apparente saltem affinitate, ut federe, & con-
cordia, orta videantur: ac proinde utriusque à Triden-
tino damnatae non leue argumentum inde duci possit:
Eaque probra obinde nobis cum Tridentinis Patribus
haeretici fecerint communia: Caluinus enim apud Tho-
mam Massutium lib. 2. vitæ S. Pauli cap. 6. Tridentinos
Patres, ac Iesu-itas Pelagianos dicere solebat: sicut ead-
em de causa scholam Patristicam Pelagianam voca-
bat 2. institut. cap. 3. §. 13. teste Horancio lib. 1. locor.
Catholicor. cap. 35. quod imitatus etiam fuit Kemni-
tius Tridentinos Patres Pelagianissimi incusans, ut refert
Stapletonius 4. de iustificat. cap. 1. Lutherus item art. 36.
§. Vult enim Moyses, & vniuersum Lutherani apud Tur-
num, nostrum lib. 4. pro epist. Pontific. cap. 2. Catho-
licos praedestinationes, & auxilia efficacit ab intrinseco
negantes Pelagianos vocabant. Quare miror Mag.
Banez, dum Iesu-itas Pelagianos vocat 1. p. quaest. 19.
art. 8. §. Hic suppositis & quaest. 23. art. 3. conclus. ult.
§. Sed circa istam, & 2. 2. quaest. 10. art. 10. documen. 2.
non aduertisse, quantum doctrinae nostrae laudis, seu
vero inuidiae, & suspitionis similis apud Catholicos
reconciliaret.

5. Dicent forte Thomistae haereticos hosce, vel
praeceptoris Caluini doctrinam non calluisse, vel saltem
callide, ac fide suam ad Thomistarum partes access-
sum simulasse: ut saepe id genus hominibus usu venit.
Et haberet quidem solutio verisimilitudinem maiorem,
si illam in materia praedestinationum praedeterminatarum
doctrinae suae, quam volunt, & forte habebunt, à Calui-
niana differentiam nobis explicarent. Siquidem in haec-
tenus assignatis nullum utriusque doctrinae discrimen sub-
sistere videtur. Accedunt doctissimorum virorum iudi-
cia, qui vel ex Patribus Tridentinis fuere, vel circa id
temporis hac de re scripserunt, constanterque docue-
runt necessitatem omnem antecedentem causalitate
actus nostros, etiam ex Dei praedestinatione, & praedeter-
minatione eorum libertatem euertere. Et in primis ve-
nerabilis aequè, ac doctus Thomas Valdensis Carmeli-
tus Provincial. Angliae, qui proximus ei tempore ante-
cessit eor. 1. doctrinal. fidei contra Vitiellum iam
tunc Lutheri, & Caluini haereticus hac in parte prae-
cedentem, cum aduersus eum statisset omnem necessita-
tem antecedentem usum libertatis nostrae eam funditus
euertere, ita contra Catholicos quosdam, tunc etiam
temporis suppetias Vitiello, cuiusque erroribus per in-
aduerentiam ferentes concludit. Periculosè ergo, ut
mihi videtur, quidam magni viri necessitatem istam
praecedentem ponunt in humanis operibus etiam, & quod
fluat voluntate Dei. Maxime, cum in antiquis Ecclesiae
Patribus nihil consonans reperire possint, cum conantur.
Magni vero illi viri sunt Dominici, ex quibus per id
tempus prodit Brauardina toties à Tuisio Caluinista

laudatus praedestinationes praedeterminatas docere. Al-
bertus etiam Pighius (qui paulo ante Tridentinum
bellum Caluino libris de libero arbitrio fecit) lib. 3.
& 8. praedestinationibus, ac physicis praedeterminationibus
actuum liberorum sese opponit recte Ledema de su-
xil. 7. & art. 2. §. Alij vero. Ruardus Tapper, vulgo de-
canus Louanensis Theologorum Phœnix appellatus à
Lindano 4. Panopliae cap. 18. aequè vult è Tridentinis
Patribus ut constat ex t. 1. praedestinationis finem. Hic igitur
artic. 7. de libero arbitrio, §. Circa hoc est difficul-
tas haec ad rem hanc inter plura, [quod autem di-
ximus de libero usu, liberoque neglectu gratiae, quae
datur ad penitentiam: quodque ea ad ipsam, vel ut
possimus, & conuerti, vel negligere etiam eam, quae
ad conuersionem esse sufficiens, sic, quod ea stante non
conuertamur: adeo ut in neutra parte conditionis sit
necessitas, sed contingentia deficium esse videtur in
Concilio Tridentino, in decretis, & canonibus de iu-
stificatione.] Intuper à pag. 306. offendit è duobus
aequali auxilio vocatis saepe vnum conuerti, alium vero
vocationem respicere, Ioann. Anon. Delphinus Mino-
rita General. è Tridentinis etiam Patribus 4. de li-
bero arbitrio ait. [Quis enim rogo, adeo stolidus exi-
stimer voluntatem factam esse liberam, non eo tamen
modo, ut voluntate vteretur, sed, ut à prima causa de-
terminaretur ad vnum certum modum agendi: perinde
atque res naturales determinantur.]

6. Doctor Louanensis Ioannes (ut ait tract. de prae-
destinat. titulo quorundam de praedestinatione sententia
anno 1567.) duobus scilicet post Concilij abolitionem
annis cum plures adhuc Tridentini Patres superesset
cum tractatum edidit, in quo tit. de libero arbit. sub
init. §. Ceterum quia non desunt, pag. 103. ita Patrum
Concilij in eo decreto, & Canone mentem aperuit. [Cet-
erum quia non desunt modo homines, quamvis omni
pietate praediti, aliter de libero hominis assensu, dum
iustificamur, quam nos sentientes: ac ideo huius zea-
menici Concilij clarissimam doctrinam obfcurare qua-
dammodo conati videntur, dum aiunt. Habere homi-
nem libertatem arbitrij, ut excitationibus, atque moniti-
onibus resistere possit: sed his inspirationibus, admonitione-
bus suppositis nullum resistere arbitrium. Obsecrare
autem dixi, quoniam ex dicto Reuerendiss. Domini Hiero-
nymi à Bononia sanctissimae Sedis Apostolicae Nunciij
dignissimi, nec non Archiep. Complani professoris
Theologiae peritissimi, ac quae sacri Palatii Magistri cri-
mij apud Carolum Imperatorem 5. cognomento Marti-
num residens, eandem opinionem in sancta Triden-
tina Synodo fuisse summa diligentia à Patribus discul-
sam, & tanquam minus probabilem optimo iure perrepi-
reiectam, & pag. 153. Hinc compertum est, quod ob
libertatem voluntatis, quacumque posita gratia, etiam
ea quae facit conuerti, possumus eam negligere, & nolle
conuerti, licet fide fateamur omnem voluntatem bon-
nam esse diuinitus inspiratam, pag. 162. At, ne quis mi-
retur posse aliquem à Patre trahi, qui non sequatur, is
non intelligat appellatione tractus violentam quandam
motionem (quia nihil magis repugnat Patri, quia suauiter
omnia disponit, ac moderatur: nihilque magis repu-
gnat animo nostro, quia non potest hoc modo impelli)
accipi debere. Cum igitur trahentem audiamus Patrem
solum intelligimus: omnes siue internas, siue externas
mouiones, quibus dominus vtitur, ut voluntatem eius
cognoscamus; ita tamen ut his auditis liberum nobis
relinquatur illis, aut non assentiri, aut consentire. [Fran-
ciscus Belearius Episcop. Merensis apud R. P. Petrum
à San Iosepho in suavi concordia d. 4. sect. 4. ex Tri-
dentinis Patribus fuit, & contra praedestinationes, & prae-
determinationes vniuersim scriptis in eo opere, quod
mox contra Caluinum edidit. Diegus de Paria Antira-
eius Regum Lusitaniae perpetuus in Tridentino Theo-
logus, magnaeque in eo autoritatis vir teste Hierony-
mo Olorio epist. praefixa defensionis Tridentini ab eo-
dem Paui editae, toto illo opere orthodoxorum expli-
cationem contra Kemnitium praefertim lib. 4. omnem
antecedentem usum libertatis ab eoque independen-
tem praedestinationem praedeterminatarum voluntatis no-
strae ab eaque irrefragabilem, ut libertatis nostrae patrem
refellit.]

refellit: testaturque prædeterminatias nostrarum actionum præfinitiones irresistibiles contra Kemnitium Caluinitatem à Iesuitis esse confutatas, & tanquam Augustino aduersas reiectas; quo facto libellum Kemnitij contra ipsos famosum intercipiunt *precipua capitula Theologiae Iesuitæ lurrati sunt*. Fuerunt autem Iesuitæ illi Patres Collegij nostri Coloanensis, qui ex Augustino præsertim contra Kemnitium pugnant: testimonijque eisdem à Pauli repetitis concludit: Quæ satis ostendunt hanc Colonienfium causam tam esse cum Augustini causa coniunctam, ut illorum hostis esse nullo modo possit, qui Augustino quoque bellum non indixerit. J. Franciscus Turrianus Pontificius in Tridentino Theologus lib. 4. pro capit. Pontific. de decretalibus cap. 1. hanc præfinitionem diuinarum prædeterminatiarum nostrarum actionum & vniuersam omnem antecedentem irresistibilem à nobis necessitatem accurata eruditione Patrum, tanquam liberatam, & obinde Tridentino aduersam confutat. Alphonsus Salmeron noster Theologus etiam in Tridentino Pontificius sicuti, & Iacobus Lainez cum aliis fere omnibus nouem S. P. N. Ignacij primis sociis aliorum Principum in eadem Synodo Theologis Kemnitium coram hac super re, ut vidimus ex Pauli in ea Synodo confutauit. Atque item ex suis, & (ut creditur) Lainij præfati studiis, & scriptis editis tomis in 4. t. in Euangel. p. tract. 14. ad id *ut tibi Corozaim*, & 1. commentarj, in Paul. 1. p. d. 1. §. *Quæ vero asserit*, & d. 21. in cap. 8. ad Roman. §. *Infertur ergo*, & hinc eandem doctrinam solito robore, & eruditione confirmat Illustriss. Hieronym. Osorio lib. 9. de iustit. qui ad Concilium ad eundem accedens, catuque impeditus, suos de hac re scriptos libros per præfatum Paulum ad Concilium misit.

8. Succedant Dominicani primores, qui eidem Concilio adfuerunt. Et in primis Magister Hieronymus Mazzellus sacri Palatii Magister numeratus à fratre Alphonsio Fernandez in catalogo Magistorum sacri Palatii, & suam, & Patrum Tridentini sententiam contra omnem necessitatem antecedentem ex præfinitione Dei, vel vndeunque, independentem ab vti arbitrij nostri libero potram dixit apud Ioannem à Bononia sub nomine Hieronymi de Bononia, ut proxime vidimus. Secundo Cathernus etiam Tridentino adfuit & lib. 1. de prædestin. apertum adeo bellum præfinitionibus, & prædeterminatibus humanorum actuum indixit, ut illud aduersarij ingenuè pro nobis, & contra ipsos esse fateantur: ut videre est apud Ledem. de auxil. pag. 7. & art. 1. §. *Alij vero*. Tertio Franciscus Romæus Dominicanorum Generalis Magister, qui teste nostro Arrubale 1. p. d. 31. cap. 3. num. 12. & citato Alphonsio Fernandez in catalogo scriptorum Dominicanorum in Tridentinis etiam Patribus fuit, tract. de liberr. operum, & necessitate 8. Ita in simili super infirmis, & causalitate præfinitionis infallibilis Dei in opera nostra scribit. *Illud non est præterendum: quod si ad antiquos Doctores te conuertas, reperias fere omnes in hanc vnam conuenisse sententiam: videlicet non ex eo, quod Deus scit aliquid futurum, idcirco futurum est; sed quia futurum est Deus nouit, qui est præscitus futurorum*. Atque ita Patres Ecclesiæ, & Proceres scholasticos Doctores testatur docere: & si nulloquam causali illa veram futurorum in Dei præficientiam causalitatem aliquam admittimus, uti nos supra monebamus, & explicuimus, Magister Dominicus Soto Primarius Salmantinus Caroli V. in Tridentino Theologus, & Generalis Dominicanorum locumtenens. Teste eodem Alphonsio Fernandez in catalogo scriptorum sui ordinis contra sui ordinis fratrem Alphonsium Catanensem præfinitiones prædeterminatias humanarum actionum publica disputatione coram Tridentinis Patribus profligauit teste Petro suaui 2. histor. Leonardus 2. p. reponfion. sect. 19. num. 102. ex §. 1. *quantum luxata sit fide*, quia in expurgatoris indicibus proscriptus: qui tamen hominem norat, ut paret sectariis additum, nunquam adducitur, ut credant illum à Iesuitis, sectariorum accerimis hostibus, gratiam inire voluisse. Insuper Sotus hic docuit 3. sum. mal. cap. 8. lect. 3. futura contingencia libera certo à

Deo cognosci ut farentur Machin. 1. p. d. 33. sect. 2. & reliqui aduersarij: re autem vera etiam sine aliquo determinante ex parte antecedentis eorum contingentem futuritionem; cum dicat in eis non esse à conditione ad conditionatum consequentiam per necessariam illationem.

Item, ut Paulus Leonardus proxime, & Theophyl. Raynaud. de noua libert. p. 2. cap. 3. num. 21. & dist. 8. Theolog. natural. quæst. 5. art. 5. num. 346. Idem Sotus 3. Physicor. quæst. 1. art. 2. conclus. 5. propos. 4. & 5. etiam ad operationes causarum naturalium phyficam præmotionem antecedenter illis ex Dei efficaci voluntate impressam omnino superfluum, & inutilem, atque contra S. Thom. mentem & laudem à suis, nonnullis distortis eius allegationibus inductam censer: nec immerito, & si tanti Doctoris sententia fuisset reiciendam. De liberarum vero causarum operationibus nullum adstrui posse principium eas ad agendum aliquid determinans, seu prædeterminans docet 1. de nat. & grat. cap. 15. (eos autem libros de nat. & grat. è Tridentina Synodo reuersus edidit) de quo cum à Dominicanis nonnullis morderetur inedita à se antea doctrinæ declaratione ab ipso adiuncta ad calcem commentariorum suorum in quartum sententiar. post dist. 50. q. vu. art. 6. §. *Sed libro 1. cap. 15. inter confirmandum hæc habet. Cum Deus paratissimus sit quemcumque conuertere: præsentissimaque misericordia ex duobus vtrumque aspiet: ut is se conuertatur, & non ille, reddi non potest causa, nisi, quia unus præbet assensum, alter non. Quidam hoc (citato loco de nat. & grat. ab ipso dictum) taxare voluerunt: dicentes, quod nimium tribuerim libero arbitrio in causa iustificationis; & tamen salua semper Ecclesiæ Catholice celsura arbitror necessario sic dicendum. Et inferiuscule. Et ideo postquam dixit Christus Ioann. 16. Nemo potest venire ad me, nisi Pater, qui me misit traxerit eum. Subiunxit. Qui audit, & discit venit ad me. Quasi in nostra potestate sit trahenti assensire, aut dissentire. Ut autem de tanti doctoris constanti contra suorum præfinitiones, & auxilia efficaci de se, & pro nobis sententia atque contra Catanensem Tridentinam pugna eisdem, & victoria, ac insuper de Patrum, & Synodi mente apertius confiteri citanda erunt eius loca, quæ citat, capite ergo illo 15. ait se reclamasse defensoribus (suis vtique Dominicanis) *vina voce: quod Deus quadam vi, ac necessitate nos pertrahat ad se: ita, ut in nostra conuersione merè habeamus nos passiuos, ac respectiuos: de quo sacrosancta Synodus Tridentina sess. 6. &c. ac iterum. In adultis reddenda est proxima causa, cur, cum aequè sit Deus paratissimus conuertere, præsentissimaque vtrumque misericordia aspiet hunc trahat, illum non trahat? Quæ reuera reddi non potest, nisi quod alter præbet assensum, & cooperatur; alter vero minime. Eodemque capite contra præuium suorum Dominicanorum recentium concursum, & præmotionem, seu efficaciam ab intrinseco auxilium, statuit posse esse in eo qui non conuertitur, quam in eo, qui conuertitur, maius. Quod de phyfico Dei concursu intelligi nequit: cum in eo qui non conuertitur nullus, ne dum maior, concursus sit, siue præuius, siue simultaneus nostro identificatus. Et qui non magis sine nostro, quam sine se ipso esse possit: quare solum moralem concursum, & intentionalem præmotionem per vocationem esse auxilium Dei intelligit, quæ sola in non conuerso, quam in conuerso maior esse potest, & cap. 16. habet. Sunt ergo inter scholasticos, qui docent posito concursu Dei (in quo auxilium de se efficac constituit) non esse in potestate voluntatis agere: ob idque secundo adiunt huiusmodi (concursum non connumerari inter requisita ad agendum; imo (ut sua vtatur voce) concomitari actionem ipsam. Horum autem duorum, vel vtrumque, nunquam intellexi, vel neutrum vquam credam. Qui enim intelligi potest Dei auxilium actionibus nostris necessario præuium non præuium, ac prærequiritum esse, aut potestatem ad alterum auferre, quam ad vtrumvis constituit? Eodem cap. 16. sub init. Inde amplissime patet infinita eius virtus, & sapientia, quod alias causas instituit naturaliter mouere; & alias libere: & cum singulis modo proprio concurrere. Quo circa, quidquid Deus vult volun-**

tate

tate absoluta, & quæ dicatur beneplaciti sit: iuxta illud voluntati eius, quis resistit? quando autem cum libero homine concurrat, non vult illud fieri, nisi salua humana natura, & voluntate: quæ idcirco resistere Deo potest.] Toroque illo capite, & refutat antecedentem omnem necessitatem positam omnibus requisitis à voluntate ad libere operandum, etiam diuino concursu, prout in actu primo preparato, cum quibus omnibus ait voluntatem posse adhuc agere, & non agere alias liberam non fore.

10. Accedunt Doctores, qui vel proximè Tridentinum diligenter, & cum laude vniuersim, vel super hoc articulo interpretati sunt in quibus occurrit primus Franciscus Vega in notis, & contra suos à Ledesma vbi supra numeratus ex lib. 13. in Tridentinum c. 13. Thomas Stapletonius in suo promptuario cathol. ser. 6. hebdom. 11. Quadrages. ad ea [vis satis fieri] ait, iam vero hoc donum Paris, quo ad Christum trahimur, non est efficax à seipsa gratia, vt Caluinus dicit; sed est efficax suumque effectum sortitur, non secus à libera voluntatis cooperatione, quam ab ipsa Dei operatione, tractu, & dono.] Illustrum. D. Fernandus Mascarenas Algarb. Episcop. & Generalis Lusitanie Inquisitor d. 2. de auxil. p. 3. num. 9. ex Bellarmino 1. de grat. & libero arbitrio cap. 12. hæc vtripar.] Hæc opinio (prædeterminationum prædeterminationum Thomistarum recentium) videtur mihi aut esse omnino eadem cum errore Caluini, & Lutheri, aut parum ab illa distare: Nam destruit gratiam sufficientem: & simul tollit de medio liberum arbitrium.] Et p. 4. num. 21. [Vnde cum impie vellent (præfati hæretici) liberum arbitrium rem de solo titulo facere, consequenter asseruerunt: creatas voluntates physice ab illo determinari. Quia rectè sciebant ea determinatione quocumque modo admissa, tolli arbitrij libertatem.] Vultonus de triplici hom. officio lib. 3. cap. 29. Vnde satis demerari neque eorum mentem, qui cum summo præiudicio contra orthodoxam sententiam de libero arbitrio asserunt: gratiam Dei efficacem existere natura sua nulla ratione habita liberi arbitrij: quid aliud obsecro profanum dogma Caluini insinuat? In eodem iudicio de vtriusque prædeterminationum, & prædeterminationum physicarum Caluinistarum, & Thomistarum concordia conueniunt Ioann. de Roodaulla de prouident. & prædestinat. quest. 3. sect. 2. num. 77. Eugen. Philadelph. exercitat. scholast. tripart. cap. 1. pronuntiatio 18. Thomas Pius t. p. q. 23. art. 3. dub. 8. num. 17. A. Ruuere Augustinian. doct. Parisiens. lib. inscripto.] Caluinismus belliarum religio.] Diatriba 6. pag. 149. Fr. Petrus à San Ioseph dist. 7. de grat. sect. 1. num. 8. Fusius d. 2. & 4. de suau concord. sect. 4. Gabr. Pennor. propugnaculo humane libert. lib. 1. cap. 19. vbi expensis Tridentini definitione, & anathematismo Caluinicarumque, & Thomistarum in hac re doctrinis, distinctionibus, & solutionibus vtriusque communibus concludit.] Cum autem auctores dicte responsionis hæc omnia admittebant: & in eo solum differant: quod hæretici nolunt voluntatem creatam, quæ huic substat necessitati vocari liberam: tota concertatio inter hos, & illos erit solum. An voluntas, vt huic substat necessitati, dicenda sit libera, necne? & sic tantus apparatus, & strepitus erit solum de modo loquendi.] Ex nostris vero doctoribus neminem pro hac concordia vtriusque partis, oppositione definitionibus Tridentini refero: quia omnes eisdem fere fundamentis eam euincere contra recentes Thomistas inde alitis contestatione contendunt, atque in dies maiori robore contendunt. Alia vero plura aliorum de eadem concordia testimonio dabimus cert. seq. vbi Pelagianismi, aut semipelagianismi oppositionem aduersariorum retandamus.

11. Vnum tamen non omittam Dominicanum Campanellam lib. de prædest. & reprobat. à Fratre Iuliano Ioubert eius ordinis Vicario generalis in Gallia è propria & doctorum Sorbonicor. sententia probatissimo & commendatissimo opere, & quod Fr. Antonius Mallet ordinis eiusdem Magister sua censura Parisiis in colleg. S. Iacobi die 21. Iulij anno 1635.] Studiorum omnium manibus assidue teri cupit: plurimumque profuturum doctrinæ, fidei, & bonorum morum sperat.] Eo igitur libro, art. 1. ita scribit Campanella [quoniam ex D. Th.

scholasticorum Principe, putant nonnulli has ipsorum probari sententias (de prædeterminationibus & auxiliis de se efficacibus) eumque miris lacæant modis, inuimque trahunt: & Caluinistæ iam gloriantur, typisque mandant concordiam inter D. Thom. & Caluinum: statim ex dictis D. Thomæ Iohis, qui ex cunctorum doctorum alibi processibus, procedere ad inductionem errorum, ac proinde centonem efficere Thomisticum aduersus Pseudo Thomistas, veluti, Sanctiss. Domino Pap. Urbano VIII. dum valde anxietur, pollicetur eam, ac simul Christianissime Maiestatis Oratori Comiti de Brassac: qui se aliunde non posse respondere Hugonotis, neque nostratibus (qui etiam volentes, fauent hæreticis) nisi ex opusculo isto, & altero, quod eius nomine super caput 9. ad Roman. scripseram. Et de hoc sæpe consulti Romæ Summum Pontificem, & consolatus est (vt testatur) sicut ego: quia ab aliis Theologis in desperationem agebatur. Ad idem me quoque doctissimus Cardinal. Scallia aliquando ammauit: putans sic intellectum D. Thom. infringere posse, ne dum hæreticorum, sed nostrorum quoque sophistarum rethnas vniuersas, Nostratibus quoque satis faciendum fuit, vt à S. Doctoris penu arma subministrarem, vnde hostes sibi auxilium, nostrorum in curia, pollicentur. Idque à me poposcere: quamplurimè præcipue veritatis amatores Dominicani, & Minimi, & Clerici, & Viri Principes Romani, præsertim Columenenses, id saragerunt. Sed inter Magistros præcipue P. Colmas Marellus doctrina, & probitate insignis Inquisitor hæreticæ prauitatis multo tempore in Colonia Agrippina: dicens se non potuisse abique hac doctrina Caluinistis respondere. Similiter Magister Augustinus Russus Dominicanus Regens studij Panormitani, & P. Forest eius socius, & Dominus Simon Rausseum, quibus huius libelli copiam feci, & olim Magister Scaphinus Rualdus, postea Episcopus sæpè à me hoc opus, vel pro D. Thomæ honore, postulat: quod iuxta Comitis de Brassac desiderium expositioni capitis 9. ad Roman. connectendum volumus.

12. Huius Doctoris testimonium (etsi alias eius in Principem suum fides mutari) exceptione omni magis est, sicuti & Ioannis Gonzalez Albelda, qui publicis disputationibus de auxiliis Romæ pro suis aditit Dominicanis. Et tamen 1. p. q. 19. d. 8. sect. 2. n. 10. de suorum nobis aduersa sententia ait: [quod eorum sententia destruat arbitrij libertas, nec saluetur veritas definitionis Tridentinæ.] Ioannes Vincentius Magister etiam Dominicanus, Vespertina Cathedra Salmantinae moderator (teste Ledesma de auxil. pag. 228. 253. 290. 415.) docet communem suorum recentiorum sententiam de prædeterminationibus prædeterminationibus cum verbis Tridentini concilij non posse. Ex quibus omnibus liquet primo. Quo iure R. Fr. Petrus à S. Iosepho d. 4. de suau concord. sect. 4. num. 5. dixerit. Si igitur coniecturæ agere liceat: ex scriptis illorum, qui ad Concilium Tridentinum conuenerunt, venari mentem ipsius Concilij, nemo non videt, hoc argumenti genere nobis suppeditari quam plurima ad debellandam prædeterminationem physicam, atque adeo ad scientiam conditionatam statificandam. Siquidem doctrinæ huius Thomisticæ cum Caluiniana concientia, & conclusionis, & auctoritatis, & argumentorum communium, quibus vtriusque traditur, & obiectionibus, quibus ab vtriusque nostra impetitur graui coniectura videtur ostendi. Quoad vero Tridentinæ definitionis, & anathematismi contra vtriusque mentem ex iis, qui eo Concilio adfuerunt Patribus plus duodecim, qui scripta sua typis, ac prelo postea subdidere, pro nostra Concilij intelligentia producti à nobis sunt, pro eius conditionis nullus Doctor ab aduersariis proferti possit, satis videatur fortasse demonstrari. Ex eis vero Doctoribus, qui ea Concilij loca ex instituto interpretati sunt multo plures ex Dominicanis ipsis Primoribus pro eadem nostra eorumdem locorum interpretatione recitauimus.] Vt mirum (pergit continuo author idem) sit aduersarios ad tantam rationum inopiam redactos esse, vt ab ipsomet Concilio Tridentino (quod nihilominus sonat quam prædeterminationem physicam) præsidium aliquod, & auxiliares copias emendicare cogantur.] Vt cert. 4. iam videmus.

CERTA